

Svenska kyrkan

Nyckeln till Svenska kyrkan

– verksamhet och ekonomi 2002

En sammanfattning av

Nyckeln till Svenska kyrkan
– verksamhet och ekonomi 2002

Sammanfattning av Nyckeln till Svenska kyrkan

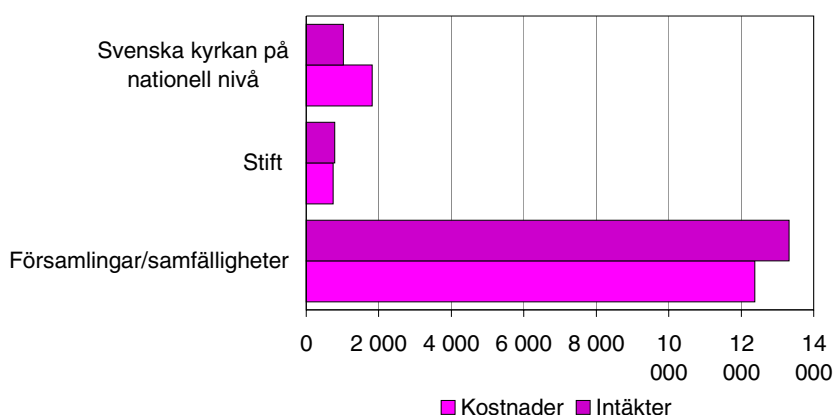
Denna rapport är en sammanfattning av boken Nyckeln till Svenska kyrkan – verksamhet och ekonomi 2002 som utkom i sin elfte version i november 2003. Boken innehåller uppgifter i text med diagram och tabeller om verksamheten och det ekonomiska utfallet för Svenska kyrkan som helhet och för dess enheter. I boken finns även artiklarna ”Svenska kyrkans organisation” och ”Medlemsförändring 2002”.

Svenska kyrkan – en helhetsbild

Svenska kyrkan som helhet utgörs av verksamheter på olika nivåer som i olika delar är nära förbundna med varandra. För gemensam verksamhet svarar Svenska kyrkans nationella nivå, verksamhet på regional nivå bedrivs av stift som också förvaltar prästlönetillgångar och på lokal nivå av församlingar/samfälligheter.

Enheterna på varje nivå har sin egen ekonomi och redovisning. *Transfereringar mellan verksamhetsnivåer gör att kostnader och intäkter för respektive nivå inte kan summeras till en totalsumma.*

Kostnader och intäkter för Svenska kyrkan 2002. Miljoner kronor

Medlemmarna finansierar verksamheterna

Svenska kyrkans verksamhet finansieras till största delen av avgifter från medlemmarna. Totalt uppbar Svenska kyrkan år 2002 kyrkoavgifter och begravningsavgifter för församlingar/samfälligheter och stift på 12,7 miljarder kronor. Av detta var 2,8 miljarder kronor intäkter från begravningsavgifter. Här ingår också begravningsavgiften från de ej kyrkotillhöriga medborgarna med 400 miljoner kronor.

Liten ändring av kyrkoavgiften 2002

Den kyrkoavgift (exklusive begravningsavgift) som församlingar och samfälligheter utdebiterade under 2002 var 0,92 procent. Andelen varierade mellan församlingar/samfälligheter. För landsbygd var andelen högst i genomsnitt med 1,16 procent och för storstad lägst med 0,75 procent. Kyrkoavgiften beräknas på de tillhörigas kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomst.

Information om boken

SCB:s program för Offentlig ekonomi har på uppdrag av Svenska kyrkan, Kyrkfondens styrelse och Svenska kyrkans Församlingsförbund, ansvarat för insamling och sammanställning av grundmaterialet i text och diagram samt tabeller i Nyckeln till Svenska kyrkan. Svenska kyrkans avdelning för forskning och kultur har ansvarat för insamling och bearbetning av verksamhetsstatistiken.

För frågor om ekonomisk statistik, kontakta:

Svenska kyrkans kanslistöd
Tel: 018-16 97 00

www.svenskakyrkan.se

För frågor om, och beställning av statistik i övrigt, kontakta: Svenska kyrkans informationsservice.

751 70 Uppsala

Tel: 018-16 96 00

www.svenskakyrkan.se

Statistikuppgifter om verksamhet, ekonomi och personal finns tillgängliga på intranätet via Kyrknätet:

[Http://statistik.svenskakyrkan.se](http://statistik.svenskakyrkan.se)

Publikationen Nyckeln till Svenska kyrkan kan beställas från SCB, publikationstjänsten, 701 89 Örebro

publ@scb.se

Telefon 019-17 68 00

Fax 019-17 64 44

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan minskade marginellt

Antalet medlemmar i Svenska kyrkan var 7 222 351 personer den 31 december 2002, vilket var en minskning med totalt sett 63 200 sedan år 2001. Räknat i andelar av befolkningen var det genomsnittligt 80,8 procent som var medlemmar i Svenska kyrkan 2002, jämfört med 81,8 procent året före.

Svenska kyrkans nationella nivå

Svenska kyrkan på nationell nivå uppvisade ett negativt resultat före finansiella poster på minus 804 miljoner kronor 2002. Detta var en försämring från föregående år, då motsvarande resultat var 749 miljoner kronor.

Det försämrade resultatet kan i huvudsak hänföras till en förlust på 775 miljoner kronor från kapitalförvaltningen.

Ökade intäkter och kostnader

Den största intäkten på 1 425 miljoner kronor kommer från det ekonomiska utjämningsystemet, detta är en ökning med 75 miljoner från året innan. Andra intäkter kommer bland annat från kollekter, gåvor och bidrag. Kostnaderna för Svenska kyrkans nationella nivå steg till 1 823 miljoner kronor en ökning med 33 miljoner kronor från året innan. De största kostnaderna var bidrag inom utjämningsystemet på 1 126 miljoner kronor. Personalkostnaderna var 201 miljoner kronor och övriga externa kostnader var 224 miljoner kronor, en minskning med 77 miljoner kronor.

Utjämningsystemet ger en nettointäkt

Intäkten från utjämningsavgifter var större än de förmedlade utjämningsbidragen, vilket innebär en nettointäkt på 299 miljoner kronor, en minskning med 23 miljoner från år 2001.

Stift och förvaltning av prästlönetillgångar på regional nivå

Verksamheterna på den regionala nivån består av dels stiftens verksamhet, dels förvaltningen av prästlönetillgångar. Stiftens grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingslivet.

Överskott för stift 2002 – lägre än 2001

Årets resultat uppgick till 16 miljoner kronor 2002. Överskottet är 26 miljoner kronor lägre än 2001. Åtta av stiftens redovisade ett överskott och fem kunde påvisa ett förbättrat resultat. De övriga sju hade ett försämrat resultat.

Stiftens intäkter och kostnader har ökat

Stiftens intäkter har ökat från 765 miljoner kronor till 813 miljoner kronor och kostnaderna för verksamheten från 724 miljoner kronor till 797 miljoner kronor.

Den nationella nivån

Svenska kyrkans nationella nivå ansvarar för de frågor som är gemensamma för hela Svenska kyrkan.

Regional nivå

13 stift

Kostnaden för administration minskade

Kostnaden för administration minskade från 379 miljoner kronor 2001 till 339 miljoner kronor 2002. Minskningen beror delvis på att de omkostnader som fanns för valet 2001 (15 miljoner kronor) inte finns kvar men främst på att posten övriga kostnader minskat. Det innebär att kostnaden för främjande och tillsyn av församlingslivet nu är den största kostnaden för stiftens med 379 miljoner kronor, en ökning med 74 miljoner kronor från år 2001.

Förvaltning av prästlönetillgångar

Prästlönetillgångarna förvaltas stiftsvis och stiftens församlingar och samfälligheter har, såsom utdelning, rätt till minst hälften av tillgångarnas avkastning utifrån de andelstal som gällde vid relationsändringen. Den andra hälften av avkastningen betalas som särskild utjämningsavgift till Kyrkofonden och ingår där som en del i det inomkyrkliga ekonomiska utjämningsystemet. Stiftens får dock innehålla viss del av avkastningen för att utjämna utdelningen mellan åren.

Den del av prästlönetillgångarnas avkastning som är disponibel för ändamålet uppgår för år 2002 till totalt 284 miljoner kronor, 593 miljoner kronor 2001.

Församlingar/samfälligheter på lokal nivå

Församlingarnas grundläggande uppgift enligt kyrkoordningen är att fira gudstjänster, bedriva undervisning, samt att utöva diakoni och mission. Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter är även huvudmän för begravningsverksamheten i största delen av landet, (utom i Stockholm och Tranås).

Lägre överskott för 2002 än tidigare år

Årets resultatet för församlingar/samfälligheter var 494 miljoner kronor 2002, vilket var 600 miljoner kronor lägre än 2001. Det genomsnittliga överskottet per kyrkotillhörig var högst i gruppen storstad, följt av landsbygd och mindre tätort.

Begravningsverksamhetens överskott har ökat

Begravningsverksamheten hade ett överskott på 126 miljoner kronor 2002, att jämföra med 83 miljoner kronor 2001.

Intäkter och kostnader totalt ökade med 6 procent

2002 var de totala verksamhetsintäkterna 13 317 miljoner kronor och kostnaderna 12 376 miljoner kronor. Från 2001 hade intäkterna ökat med 821 miljoner kronor och kostnaderna med 894 miljoner kronor.

Prästlönetillgångar

Prästlönefastigheter och prästlönefonder (prästlönetillgångarna) har enligt lag till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse och endast avkastningen får användas för ändamålet.

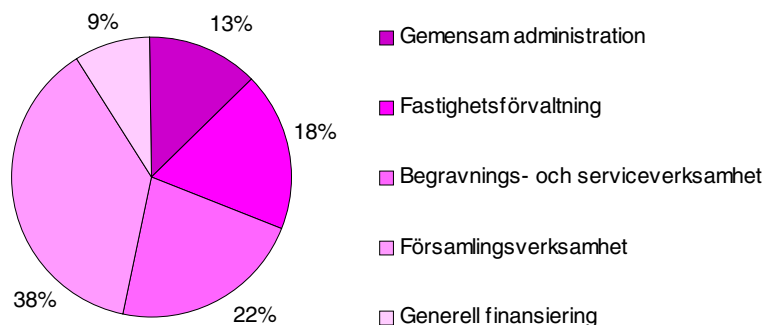
Lokal nivå

2 225 församlingar bildar 866 ekonomiska enheter vilka benämns församlingar/samfälligheter. Hovförsamlingen och samfälligheten Gotlands kyrkor ingår ej i redovisningen.

De klart dominerande intäkterna är kyrkoavgifter och begravningsavgifter på 9 475 resp. 2 802 miljoner kronor, dessa har totalt en 7-procentig ökning sedan 2001. Den största kostnaden var personalkostnader på 7 398 miljoner kronor år 2002.

Församlingsverksamheten är den viktigaste verksamheten

Församlingars/samfälligheters driftkostnader fördelade efter verksamheter 2002. Procent

Församlingsverksamheten är det största verksamhetsområdet med 5 268 miljoner kronor 2002, 38 procent av de totala kostnaderna. Denna kostnad har ökat med 9 procent från föregående år.

Församlingsverksamheten kostade år 2002 i genomsnitt 729 kronor per kyrkotillhörig (medlem) i Svenska kyrkan vilket kan jämföras med 666 kronor 2001. Kostnaderna för församlingsverksamheten räknat i kronor per kyrkotillhörig är i genomsnitt högst för de församlingar/samfälligheter som ligger i glesbygd och i landsbygd medan de är lägst i grupperna storstad och förort.

Deltagande i kyrkans barn och ungdomsverksamhet

2002 deltog i genomsnitt 7 procent av befolkningen i åldrarna upp till 15 år i församlingarnas barn- och ungdomsverksamhet, vilket kan jämföras med 6 procent 2001.

Konfirmation

Av samtliga 15-åringar var det 39 procent som konfirmerades i Svenska kyrkan 2002, vilket var ungefär samma andel som år 2001. Att konfirmera sig i Svenska kyrkan var mer än dubbelt så vanligt bland 15-åringar i församlingar/samfälligheter i grupperna landsbygd (52 procent) och glesbygd (51 procent) jämfört med i storstad (24 procent).

Kostnad för barn- och ungdomsverksamhet

Barn- och ungdomsverksamhetens kostnader har totalt sett ökat med i genomsnitt 7 procent sedan föregående år. Räknat per kyrkotillhörig var kostnaden 116 kronor 2002, också det en ökning sedan året innan.

Församlingarna i förortsgruppen redovisar liksom föregående år den högsta kostnaden med ett genomsnitt på 146 kronor per kyrkotillhörig. Grupperna storstad och glesbygd ligger lägst med 86 respektive 87 kronor per kyrkotillhörig.

Minskade finansiella intäkter

Finansnettot för församlingar/samfälligheter var minus 318 miljoner kronor 2002, en försämring med 403 miljoner kronor jämfört med 2001. Denna försämring beror på att de finansiella kostnaderna ökat kraftigt genom ökade nedskrivningar.

Samma grad av finansiering via verksamhetsintäkter

Det genomsnittliga avgiftsnettot i procent av de totala intäkterna för församlingar/samfälligheter var 86 procent. Motsvarande andel år 2001 var 85 procent. Detta visar att församlingar/samfälligheter finansierar sin egen verksamhet med verksamhetsintäkter i ungefär lika stor utsträckning, cirka 15 procent som tidigare.

Genomsnittligt hade församlingar/samfälligheter i grupperna förorter, medelstor stad och större tätort högst andel av sina intäkter från avgiftsnettot (87 procent) medan motsvarande andel var 83 procent för gruppen storstäder.

Litet utrymme för investeringar och sparande

Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot visar hur mycket av avgiftsnettot som går åt till att finansiera verksamhetens kostnader under året. Det som återstår efter det att nettokostnaderna betalats kan användas till finansnettot, investeringar och sparande. Nettokostnadernas andel av avgiftsnettot har minskat något och alla grupper har en andel understigande 100 procent. Gruppen storstad har lägst andel, 87 procent jämfört med glesbygd som har högst andel, 96 procent.

Fortsatt hög soliditet

Soliditeten, som är ett uttryck för betalningsförmågan på lång sikt uppgick i genomsnitt till 75 procent 2002, en nivå som legat still under senare år.

Kassalikviditeten störst i gruppen medelstora städer

Kassalikviditeten är ett uttryck för betalningsförmågan på kort sikt. Kassalikviditeten beräknas som omsättningstillgångar exklusive varulager i relation till kortfristiga skulder.

I genomsnitt var den 278 procent 2002. Kassalikviditeten varierar mellan grupper av församlingar/samfälligheter och var störst i gruppen medelstora städer, 344 procent och lägst i gruppen storstäder med 255 procent.

Marginell ökning av balansomslutningen

Balansomslutningen för församlingar/samfälligheter var 22 503 miljoner kronor 2002, en ökning med 630 miljoner kronor jämfört med tidigare år.

Omsättningstillgångarna var 7 594 miljoner kronor 2002, vilket var en tredjedel av tillgångarna. Skulderna var 5 213 miljoner kronor 2002, en minskning med 63 miljoner kronor. De kortfristiga skulderna utgjorde drygt hälften av det totala skuldbeloppet 2002.

Finansnetto

Finansnettot är finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Avgiftsnetto

I avgiftsnettot ingår kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning.

Nettokostnader

Nettokostnaderna är verksamhetens resultat minus kyrkoavgift, begravningsavgift och ekonomisk utjämning, d.v.s. minus avgiftsnettot.

Ett urval av ekonomiska uppgifter för Svenska kyrkan. Miljoner kronor

	Nationell nivå	Stift	Prästlönetillgångar	Församlingar/samfälligheter
<i>Resultaträkning</i>				
Verksamhetens intäkter	1 023	790	543	13 317
Verksamhetens kostnader	1 823	745	321	12 376
Personalkostnader	201	441	15	7 398
Verksamhetsresultat/rörelseresultat	-804	45	222	815
Årets resultat	-365	16	222	494
<i>Balansräkning</i>				
Summa eget kapital och skulder	4 773	824	9 017	22 503
<i>Kassaflödesanalys</i>				
Årets kassaflöde	-	42	12	357
<i>Driftredovisning, kostnader</i>				
Gemensam administration	-	339	-	1 802
Fastighetsförvaltning	-	28	-	2 510
Begravnings- o. Serviceverksamhet	-	-	-	2 974
Församlingslivet/församlingsverksamhet	-	379	-	5 268
Generellt	-	52	-	1 200

Ett urval av nyckeltal för församlingar/samfälligheter

Grupp församlingar/samfälligheter									
Nyckeltal	Stor- stad	Förort	Större stad	Medel- stor stad	Större tätort	Mindre tätort	Lands- bygd	Gles- bygd	Samt- liga
<i>Kronor/kyrkotillhörig</i>									
Totala driftkostnader	1 631	1 789	1 959	1 877	1 884	2 057	2 284	2 420	1 936
Församlingsverksamhet	630	638	801	730	700	762	848	892	729
Gudstjänster och förrättningar	65	62	46	59	60	75	102	80	67
Barn- och ungdomsverksamhet	86	146	112	108	127	125	104	87	116
Begravnings- och serviceverksamhet ¹⁾	129	243	334	401	378	422	494	524	333
Fastighetsförvaltning	289	287	256	272	331	425	518	529	347
Totala driftintäkter	1 756	1 859	1 938	1 956	1 934	2 151	2 384	2 456	2 006
Årets resultat	125	70	-21	79	50	94	99	36	69
Finansnetto	-37	-31	-100	-58	-44	-22	-20	-54	-44
Totala skulder	610	596	589	539	725	860	1 102	954	722
<i>Procent</i>									
Soliditet	69	76	79	81	75	75	71	77	75
Kassalikviditet	255	257	276	344	304	261	262	309	278
Kyrkoavgift exkl. begravningsavgift	0,75	0,78	0,90	0,92	0,95	1,10	1,16	1,09	0,92
Begravningsavgift ²⁾	0,15	0,15	0,22	0,27	0,28	0,32	0,39	0,45	0,26
Kyrkotillhöriga, % av folkmängd	67,4	77,5	76,9	82,8	85,8	88,6	89,7	91,8	80,8
Döpta, % av födda under året	50,4	70,6	64,2	72,7	78,8	83,4	84,7	83,7	70,1
Konfirmerade, % av 15-åringar	24,1	34,0	32,8	37,8	44,1	47,6	52,1	50,7	39,4

1) Jämförelsetalet för begravnings- och serviceverksamhet mäts i kronor per invånare

2) Här ingår ej begravningsavgift där kommunen är huvudman, Stockholm och Tranås.

Genomsnittliga kyrko- och begravningsavgifter 2001, 2002 och 2003. Vägda medelvärden i procent.

Avgift	2001	2002	2003
Genomsnittlig kyrkoavgift inkl. begravningsavgift	1,22	1,20	1,19
varav avgift till stiftet	0,04	0,04	0,04
varav begravningsavgift	0,25	0,24	0,23
Genomsnittlig kyrkoavgift exkl. avgift till stiftet och begravningsavgift	0,93	0,92	0,92